

Tárgytematika / Course Description Egyetemes és akadálymentes tervezés

NGB_ED011_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Géczy Nóra

Félév / Semester: 2025/26/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja az egyenlő esélyű hozzáférés eszméjének megismertetése, az akadálymentesség fogalmának elsajátítása, a jogszabályi háttér ismertetésén túl, a gyakorlati alkalmazás az építészeti tervezésben, a műszaki tervek elkészítésében: az épületek fő funkcionális elemeinek tervezése során az akadálymentesség műszaki követelményeinek és ajánlásainak megtanításával.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Témakör név: Rehabilitáció története

Témakör leírása: Akadálymentesítés fogalmának társadalmi-jogi kialakulása, a rehabilitációs szemlélet fő állomásai, ENSZ- és EU-szabályozás sarokpontjai.

Témakör kulcsszavai: rehabilitáció, inklúzió, ENSZ-CRPD, EU-direktíva

Témakör név: Közlekedés, köztéri akadályok

Témakör leírása: Gyalogos és kerekesszékes közlekedés útvonalai, burkolati egyenetlenség és szintkülönbség-kezelése, vizuális-taktilis vezetővonalak tervezése.

Témakör kulcsszavai: köztér, burkolat, vezetősáv, szintkülönbség

Témakör név: Épületek környezete: parkoló, külső rámpa, kültéri lépcső

Témakör leírása: Szabványos akadálymentes parkoló kialakítása, külső rámpák lejtés- és korlát-követelményei, kültéri lépcsők kontraszt- és csúszásmentesítési elvei.

Témakör kulcsszavai: parkoló, rámpa, lépcső, csúszásmentesítés

Témakör név: Bejáratok – ajtók, belső horizontális közlekedés

Témakör leírása: Horizontális térszervezés akadálymentes paraméterei,érzékelési kontraszt, a világítás és a taktilis információk szerepe, alaprajzi logika és belsőépítészeti megoldások.

Témakör kulcsszavai:

Témakör név: Belső vertikális közlekedés – beszámolóhoz szükséges felmérés ismertetése

Témakör leírása: Lépcsők, liftek, ferdepályás felvonók és belső rámpák méretezési követelményei, felmérési protokoll a meglévő épületek akadálymentesítési auditjához. Szabványértelmezés és útmutató a műszaki-grafikus dokumentáció elkészítéséhez.

Témakör kulcsszavai:

Témakör név: Vizes helyiségek

Témakör leírása: WC-, mosdó-, zuhany- és öltözőblokkok; ergonomikus elrendezés, higiéniai követelmények; kapaszkodórendszerek statikai paraméterei; segítő személyzet mozgásteré; víz- és energiahatékony megoldások.

Témakör kulcsszavai:

Témakör név: Otthonok kialakítása, segédeszközök bemutatása

Témakör leírása: Lakókörnyezeti akadálymentesítés; moduláris konyhabútor-rendszerek, állítható munkapultok, multimodális világítás és vezérlés; segédeszköz-innovációk

Témakör kulcsszavai:

Témakör név: Középületek, szabadter építésze

Témakör leírása: Kulturális, oktatási, közigazgatási téri hierarchiák; evakuációs útvonalak; közösségi terek integrált használhatósága; udvarok, kertek, rendezvényterek akadálymentes kialakítási elvei.

Témakör kulcsszavai:

Témakör név: Érzékenyítő foglalkozás

Témakör leírása: Kerekesszékes közlekedés, időshotthon látogatása, „látássérült” helyzetgyakorlatok.

Témakör kulcsszavai:

Témakör név: Gyakorlati feladat

Témakör leírása: A hallgatóknak minden héten 1-1 szerkesztési feladatot kell megoldaniuk. A félév végén zárthelyi dolgozat, valamint egy középület akadálymentesítésének tanulmány szerű bemutatása készítenőd a félév végi értékeléshez. Mindezek összesítéséeként megajánlott jegy adható. Elégtéges jegy esetén, illetve a megajánlott jegy el nem fogadása esetén vizsga. Aláírás feltételei: Az órákon való aktív részvétel, illetve a feladatok maradéktalan teljesítése. Maximális hiányzás: 3 alkalom.

Témakör kulcsszavai:

Tevékenység típusok

Kontakt előadás

Mérték: 15 tanóra (hour)

Leírás: Vetített képes előadás, amely a jogszabályi háttér és az akadálymentesítés fogalmi kereteinek ismertetése mellett gyakorlati példákon és esettanulmányokon keresztül segíti a funkcionális és műszaki követelmények értelmezését. Az elméleti tartalom közvetlenül kapcsolódik a gyakorlati tervezési szituációkhoz, támogatva a hallgatók problémaközpontú gondolkodását.

Kötelező: Igen

Becsült Idő: 15 óra

Kontakt projekt foglalkozás

Mérték: 15 tanóra (hour)

Leírás: Minden héten 1-1 szerkesztési feladat.

Kötelező: Igen

Becsült Idő: 15 óra

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Számonkérési forma:

Folyamatos (Continued report)

Vizsga írásbeli része

Mérték: 1 db (PCS)

Leírás: Az írásbeli vizsga egy zárthelyi dolgozat, amely egy középület akadálymentesítési szempontú feldolgozását kéri számon. A feladat célja a félév során megszerzett elméleti és gyakorlati tudás alkalmazásának ellenőrzése.

Kötelező: Igen

Becsült Idő: 30 óra

Aláírás kialakításának módja:

Aláírás feltétele az órákon való aktív részvétel, illetve a feladatok maradéktalan teljesítése. Maximális hiányzás: 3 alkalom.

Érdemjegy kialakításának módja:

A hallgatóknak minden héten 1-1 szerkesztési feladatot kell megoldaniuk. A félév végén zárthelyi dolgozat, valamint egy középület akadálymentesítésének tanulmány-szerű bemutatása készítenőd el a félév végi értékeléshez. Mindezek összesítéseként megajánlott jegy adható. Elégtelen jegy esetén, illetve a megajánlott jegy el nem fogadása esetén vizsga.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Magyarország Országgyűlése: A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (FOT) (1998), Magyar Közlöny ISBN: hivatalos törvény, nem rendelkezik ISBN-számmal <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800026.TV>

Magyarország Országgyűlése: Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (1997), Magyar Közlöny ISBN: hivatalos jogszabály, nem rendelkezik ISBN-számmal <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700078.TV>

Magyarország Kormánya: A településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (XI. 30.) Korm. rendelet (TÉKA) (2024), Magyar Közlöny ISBN: hivatalos rendelet, nem rendelkezik ISBN-számmal <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2400280.kor>

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL